

Szerkesztőség:

Az arad-országi egyesült vasutak pa-
lotjában.

Bérmunkások leveleit csak ismert
kéztől fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az arad-országi egyesült vasutak pa-
lotjában van, hova a hirdetések, előfi-
zestési pénzek és a kiadás körüli panaszok
bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen határ és ünnepek napján is.

Kiállítások árak:

helyben: 12 k.	
1 évre	12.-
fél évre	6.-
3 hónapra	3.-
1 hónapra	1.-
14.-	7.-
7.-	3.50
1.20	

Hirdetések díja:

házasbontás egyeztetési hirdetés
nél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 80 kr.
Nyilatkozó sora 15 krajczár.

Mi van a levegőben.

Budapest, július 5.

A delegációk tárgyalásairól csak annyit vagyunk bátrak megjegyezni, hogy bizonyos fátályozottság veszi azokat körül, avagy a közvélemény érkeke fátályozott és lát fátályozott szinben mindent, ami hadsereggel és fegyverrel foglalkozik? Annyi tény, hogy egy közeli h á b o r ú r ó l elterjedt általános hit még soha sem volt annyira megrögzött mint most, s az emberek mintegy meggyőződésükből hangoztatják, hogy nem viszi, — most már csakugyan nem viszi tovább a tavaszal.

Igaz, hogy ez a tavaszi háború már évek óta emlegetett kísértet, de ha a szituációt tekintjük, meg kell döbbernünk annak lehetőségétől. Mert hiszen ami az okot illeti, az már halmozottan áll, sőt, mikor Montenegro leendő fejedelme az orosz cszárnak, itt a mi szomszédságunkban, nyilvánosan hűséget esküdtött, a mely hűség esküvel a csár vazallusává proklamálta magát, — ezen esküvel minket határozottan provokált. Mert hát mire való volt ez az eskü, éppen most? — Mi lehet e kérdésre a válasz? Mi más, mint az, hogy kijelenti, miszerint velünk szemben foglalt állást. A Szerbiában történő dolgok az orosz határszéli csapatmozgalmak és összpontosítások; a csár toasztja és több effélék, mind arra való, hogy türelmünket, sőt bátorságunkat is próbára tegyék.

De hát mit is követelhetnénk az oroszától? Hiszen mi is provokáltuk őt. Egyenesen az Andrássy közbenjárására állították meg az orosz sereget St. Stefanónál, s Bosznia megszállása által beékeltek ma, unkat az általa felszabadított Balkánba. Miatlant pártolt el tőle Milán király. A mi haligatag b-leegyezésünkkel vonult be Coburg Bulgáriába, szóval azon a Balkánon, melyért ő pénz és vért ontott, mi kerekedtünk felül. Ahoz is türelmem kellett ám, hogy ezt elnézzék, s hogy a türelmem megvolt, nem másnak, mint Oroszország készületlenségének tulajdonítható, amely készületlenség miatt háborút indítani nem mert.

Egészen másképpen állanak a dolgok ma. Oroszország is fel van készül-

ve, mi is. Két felfegyverkezett fél, jobbát kardja markolatára téve néz egymással farkas szemet. Ily stadiumban sokkal veszedelmesebb az ingerkedés. Amig magát az egyik fél gyengének érzi, addig rá van utalva a türelmre, de mikor már azt hiszi, hogy felveheti a kesztyűt? Akkor, a türelmem próbára tétele már veszélyes dolog.

Nos hát ebben fog különbözni a jövő tavasz, az őt megelőzőt tavaszkötől. Abban, hogy eddig mi voltunk a kihívók, de Oroszország túrt, mert nem volt készen. Most megfordult a kocka. Most Oroszország kezd provokálni és mi készen vagyunk, ergo nem is félünk. Felfegyünk fegyverkezve induló készen, s a mi több, két nagy hatalommal állunk szövetségben.

Mikor mi provokáltuk a muszkát, a muszka lapok, hogy Oroszország készületlenségét és tohetetlenségét leplezzék, rettentő lármát csaptak a óriási fenyegetésekbe törtek ki, mig mi, orónk öntudatában csendesen túrjuk a kihívást, de homlokunk ráncba szedett, s izmaink küzdelemért vonaglanak. A homlokunk ezt a ráncba szedését észleltük a delegációk magatartásából. Semmi láрма, semmi fenyegetőzés, de a harcra kész komoly méltóságnak minden elszántasága kiolvasható a tárgyalások sorai közül.

A mi orunk alatt sem piszkálhat sokáig a muszka szalmaszál. Ha egyszer megvagyunk arról győződve, hogy ezzel az atyafival nincs más mit tenni, mint össze mérni a kardunkat, hát inkább ma, mint holnap: ha már ugy is meg kell lenni!

Megdondoltuk a háboru esélyeit, annak minden borzalmával. Megdondoltuk a rettentő vérontást, mely a mi fegyverekkel rémes napokat fog teremteni. Megdondoltuk a tengenyi kiadást, mely talán még a privat családok ezüst készületét is igénybe veendi, ha a sor kétségbeesett harcra kerül, de inkább vében állni egy nagy temetkezés felott, mint gyáván görnyedni rabigába, s elveszteni hazát, nemzetiséget.

Mi nem kicsinyeljük ellenfelünket. Az orosz egy felfegyverkezett óriás, mely Franciaország részvételére bizton számít. Az orosz tisztáitara az azal,

hogy ha ő és az osztrák-magyar birodalom összetűznek, melyet Németország a szövetséges szerződés értelmében nem nézhet békén, hát hogy akkor a francia nemzetet a támadástól nem tarthatja vissza semmiféle hatalom. Franciaország pedig nagyobb hadsereggel bír, mint Németország, s ami előnyt a német hadseregnek az értelmiség magasabb színvonalá, s a nagyobb fegyverem nyújt, azt ellensúlyozza majd a francia bosszuvágy, s a kudarc megtartásáért rivalgó lelkesedés. Igaz, hogy itt van még Olaszország is, igaz, hogy e hármass szövetségtől tartózkodás tartotta fenn eddig Európa békéjét, de ha az orosz oda jutott, hogy e hármass szövetséggel szemben is ki mer lépni a sikra: ám ő sem teheti azt, a győzelem alapos reménye nélkül.

Hátra lenne még Anglia és Törökország. Ezek, bár igen tartózkodó álláspontot foglalnak el, de egy orosz-francia győzelem esetében az ő érdekeik egy hajszálnyira sem lennének kisebb veszélynek kitéve, mint a mieink. Az orosz hadsereg ott áll India szélén, a Balkánt megszálló orosz hadsereggel pedig egy lépésnyire lenne Konstantinápoly. Es ha Európa másik fele leveletnek, ha széles e világrészen az orosz és francia diadalmi zászlók lobognának, melyek útját nem állhatná többé senki, csak egy gondolat műve lenne, hogy az orosz armádia egyik szárnya Indiába, a másik Konstantinápolyba rokkoljon be.

S vajjon a gyarmati politikát gyakorlati kezdő francia nemzet, nem szedegetné-e el, az orosz által igénybe vett Anglia elől a legjövendelmesebb gyarmatokat? Nem oszlanék-e Európa bírása kétféle: a szláv és a latin fajra, de amelyben Olaszország mint önálló hatalom, nem szerepelne többé? Sokily átalakulás volt már a világon, s hogy ismét legyen, ám előttünk áll a lehetőség egegrázó momentuma, amely lehetőség sem Angliát, sem Törökországot nem hagyja nyugodni, s ama perczben, amely percz az ő föllépésüket is követelné, okvetlen a sorompóba lépének, sőt hogy el ne késsenek, talán hamarabb is.

Ily kilátások előtt áll ma Európa! Ezeknek a kilátásoknak a nyomása érezhető a levegőben s a delegáció hangján. Semmi henczegés, semmi kiabálás, semmi fenyegetőzés, ámde a válságos idők tudata s a bizalom, melyet az erő szokott kölcsönözni.

A párisi kiállítás bezárása után többet tudunk. Az ószón mégnyló parlament érdekesnek ígérkezik.

G. B.

A Dunagőzhajózási társaság. A Dunagőzhajózási társaság igazgatósága — mint B e c s b ö l i jelentik — tárgyalásoka folytat az idő szerint az osztrák kereskedelmi miniszterrel az iránt, hogy azon esetre, ha a magyar kormányval megállapodás jöjjön létre a társulati vállalat újjászervezése, a társaság alapszabályai megfelelően módosítottassanak. — Azon tény, hogy az új szabályok jóváhagyását az osztrák kormány fenntartotta magának, látszólag rendkívül megnehezíti azt, hogy a társaság és a magyar kereskedelmi miniszter közt megállapodás jöjjön létre. — Ha a Dunagőzhajózási társaság igazgatósága nem lesz képes ezeket a nehézségeket legyőzni, akkor, nézetünk szerint, a Dunagőzhajózási társaságra nézve az volna a legcélszerűbb, ha előbb likvidálna, avatun pedig vállalatát egészen új alapon újra aktiválna. (Ezt az utóbbi tanácsot, mi a „B. C.“ privat nézetek tekintetjébe azt hisszük, hogy ez úgy mai stádiumában alig lehet szó másról, mint arról, hogy vajjon a társaság elfogadjá-e a magyar kormány föltételeit? Ha ez nem követhetőnek be, mint már ismételve reá mutatunk a magyar kormány a társaságtól eltekintve, gondoskodik az ország e részbeli forgalmi igényei kielégítéséről A szerk.)

Nyolczszáz magyar Kossuthnál.

Turin, július 5.

Turin lakossága tegnap éjjel nagyszertű ovációkkal fogadta a megérkezett magyarokat. M a délután nagy díszbanket volt a Giordano Valentínoban. A banketten 900 an vettek részt. A terem nagyszertű látványt nyújt. Az óriási helyiséget száz meg száz magyar és olasz szász díszíti. A falakon czimerek ékeskednek. A városi zenekar magyar darabokat játszik.

Fél kettő után érkezett meg Buttikayné Hellyer. A vendégek sorfalat képezve lelkes díjzengeséggel üdvözölték az agz urót. A társasággal érkezett hölgyek gyönyörü, ó-renaissance stílusban készített ékszerrel lepték meg Buttikayné. Ugyanolyan stílus névjegylapokban az összes jelen voltak összegyűjtöt-

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Július 7.)

A Szejke.

(Szezen-tárcza.)

Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. — Szándékosan hagytam el mellőle a a „fűrdő“ appozíciót, hogy érdekesebb tegyem e tárczákat. Hiszem ugyanis, hogy sokan azt fogják gondolni, mintha legalább is a finnfoldre akarám vezetni olvasómat, talán épen Karjelbe, a honnét Dugonics Etelekájának Eté-je származott. Pedig eszembe sincs fáz ezer-tő hazjáról írni; a mi juliusunkban nem lehet kedves a rénszarvasbőr illata, s a jó hegyaljai könnyen nélkülözhetővé teszi finn atyáknkfiai italtát a halszirt. Nem megyek oly meszszire. hanem itt maradok édes hazánkban; igaz, hogy egy félreeső, messzefekvő terrenumra lépek, a hol a mi gólyánk csak vendégek szokott megjelenni. állandóan ott nem lakhatik, mert hűvös neki az időjárás. Azon vidékre megyek, hol az eredeti tisztaság még megvan a magyarnyelvben, a hol valószínűleg készült a „L á t j á t u k f e l e y m s u m t i k k e l.“ Itt húzódik el félkör alakban a Haggitta trachit hegység sok jó borvizzel, melyet oly soká nem lehet elfelejteni; itt emelkedik a csonka tetejű F i r t o s; a kettő közét átszeli a Fehér N y i k ö, s Marosunk egyik feje a K ö k ö l l ö, mely a S i k a s z ö b b a n veszi eredetét s a Bethliensfalvi-r e z lábát mossa, egy melléklága pedig a jó borvizzel a homoródú l á z o n ered. „S z e j k e f e r e d ő.“

Igazuk van azoknak, kiket a név félre vezetne, mert ezek a óai nevek legfellebb a kodexekben volnának meg, ha ugyan a székelyek nem a rovást használták volna; hej sok minden volt nekik: rováson, de szerencsére valamennyi elveszett s most ók is a magyarral együtt szidják a németet, ha mindjárt szász is.

E nevek mindegy az óaség homályába

burkolják hazánk e kis talpalatnyi földet, de a kép csakhamar megelevenül, mikor elénkbe tűnnek Zetelaka, Maréfalva, Kadicsfalva Sünéfalva, Bethlenfalva, Szomaatfalva hely nevek. Látni, véljük a párdücsos ööket, kik itt a B u d a v á r a körül Attila udvarát környezték. Ime ezen a klasszikus földön állunk, meg kissé. Itt felszök a Szejke fűrdő a székelyek anyavárosa Udvarhely (Udarhely) szomszédságában. Ha Udvarhelytől, északra nyugatra megyünk a Feér Nyikó felé, a Baknya hágo előttálunk egy kis kátlant, mely teli van ásványos forrással. A jósvit tulajdonosok több utmelteti forrást kőmedensébe, köpöbe foglaltak, hogy az atyafiak, ha megsomáznak, egy jót ihassanak belőle. A fű forrás azonban odébb esik az uttól. Ezen már vasajtó van s ha valaki ki nem szór egy krajczárt, abból ugyan nem ihatik. Pedig de áldott jó víz: csak úgy ingerli az orrot az a jó petroleum illat, mely e víz jellemző sajátága, s ciső pillanatban az ujoncz azt sem tudja mit csináljon, ha megkóstolta; de a után ha megszokta, el nem lehet nélküle. Innen van, hogy az árenda daczára több szombatfalvai család él abból, hogy naponként Udvarhelyt jó vásárt csinál a borvizzel, illetőleg sejkével. De hagyja az ivóviz; ez Ugron A. tulajdona nem erőli híes s Szejke, hanem O r b á n B fűrdőjéről az igazi Szejkeről. Az ivóvíztől egy ugrásra van egy csemet medence, tele gyönyörü égszínkék vízzel. Meleg nyári napokon, csak úgy vágyik az ember, hogy a kristálytiszta tükörben felditse testét, s bizonyos, hogy a ki a Maros langyos iszapos vizét megszokta, teljes élvezettel merül bele ez átlátszó vízbe, de másik perczben már ijedten ugrik ki belőle. Talán megcsipte a rák, vagy beleragaszkodott a vérsipő; egyik sem, nem él meg ebben a visben semminémű istenteremtése; hanem a jéghideg víz riasztja egy meg az embert. A víz hőmérséke csaknem állandó, ezért télen sem fagy be, nem engedí a szénsav, hanem azért a legmelegebb nyári napon sem nagyobb a hőmérséklete 10 foknál, azért nagyon megpróbálja a legényt; a jk

azután egyszer kiállotta, nem kívánja az többé a lágy iszapos folyó vizet, neki csak ilyen aczéző víz kell, melynek használata után az ember bőre oly piros lesz, mint a sült rák.

Ez az híres Szejka fűrdő, melytől a vakok látnak, a bének járnak, mely számuiz mindennemű csusos betegséget; a melyből, a ki meg nem próbálja használni, örök ifjan kerül ki, mint Orbán Balázs, a ki 60 éve daczára irigyelt a jó Wenckheim miniszter.

A fűrdőtulajdonos Orbán Balázs, ki csupa demokratizmusból a bárói címet sohse használja, mindent elkövet, hogy fűrdőjét az emberiségnek hozzáférhetővé tegye. Ha valakinek nincs pénze s mégis használni akarja a fűrdőt, bejelenti magát a báró ur vendégének, s a derek tulajdonos bizonyára nem utasítja el; megtörtént ez két év előtt egy galaczi francziayelvtanár. Az élelmes monsieur mint egykori ismerőse toltta magát a tulajdonosra A. báró ugyan nem ismerte, de ezt csak emlékező tehetségének tudta fel. Mí áhíttal néztük a jámbor francziát s törtük a fejünket rajta, milyen nyelven gondolkohatik az a ki csak francziául beszél: az ő kedvéért tehát kerdtük törni Molière nyelvét s nagyon büszkék voltunk rá. Hanem a monsieur jó szívű ember volt; megelégedett azszal, hogy a báró őt ingyen tejsze vajba fűrésztölte; szenvedéseink megszánta, s megszólalt előbb hazánk második nyelvén (a hogy a mmelukok mondják) németül, még egy kicsit kezdett tótul is gagyogni, s végre, ó csodák csodája! a Szejke megtanította magyarul is. Oly tisztán beszélt, hogy csakhamar elcsolt minden illuziónk; a monsieur láthatta ugyan Galaczozt, ha nem, hát legalább a térképen, de hogy eleven francziát soh'se látott, az oly igaz, mint kétszer kettő négy.

Ez az eset nagyon jellemi a derek tulajdonost, azért van, hogy összes képviselői napidiját a fűrdő npei el, minthogy örökké javít, ujít, szóval egészen fűrdőjének él.

A lakó házakat mint történeti nevek-

kel ruházta fel. Anyjának lakóháza Zrinyi Ilona-lak, a mellett van Tököly-lak, Bercsényi-lak, Rákóczi-lak, Beldi Pál-lak, a legnevezetesebb a Kossuth-lak. Van Attila-fűrdő, Réka-fűrdő, magától értetődik, hogy amaz a férfiak, ez a nők számára. Minden demokratikus hajlama mellett is e két fűrdő arisztokratikus fűrdő, itt minden fűrdésért egy picizált kell fizetni; az igazi népfűrdő a Csaba-fűrdő, a hol egy sustákok vagyis négy krajczárt fizet az, a ki nem akarja ingyen igénybe venni. A gyengebbek számára vannak melegített kádfűrdők, a hol egy fűrdés ára már óriás nagy, intán 30 krba kerül.

Ezenkívül a három kilométerre eső Udvarhelylyel állandó omnibusz összeköttes van, egy be vagy kimenet ára egy picizua, külön fogat három picizua,

Beszélhetnek az aradiak Monyásza olcsóságáról, a hol egy hét huszonöt írtba került; köszönöm szépen; egy tanárember tehát még két forinttal meg oldaná havi fizetését, ha négy hétig volna Monyászan, azután nézhetné az eget, ki és be. akár gyalog menne. A Szejken egy havi étkezés (reggeli, ebéd, vacsora) ára harminczkét forint annak, a ki le nem alkudja, s ha nem akar 10 forintot fizetni egy butorozott szobáért, tizethet 15 forintot, s teljes kényelemben lehet s ha a fűrdőn megunja a kuglizást, lapdázást, a zenét, újságolvást, a serpentinán a hegy tetejére mászást, a szamócászadést, a tánczot, a jó oszborákat, egy picizulért akár ójtélig befogathat s bemehet Udvarhelyre, ott tudom meg nem unja magát.

E szözen idejen rendszeren szokott egy czikk megjelenni az „Egyetértés“-ben a Szejkeről, mint oly fűrdőről, melynek vendégei még a vasuton is kedvezményeket élveznek; ha netán as kedvem kimaradt volna belőle, ez uton úgyekzem egy mameuk ujságban e hiányt pótolni.

Laukó Albert.

Huzd rá cigány „pionára“!

(Vásári jelenet)

— Az Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. — Osszejártam az egész vásárt, remélve, hogy talán akad valami a tollam alá, a mit alkalmi daloként felhasználhatnék. Sorba néztem a zsebzárásokat, tárgyalásba ereszkedtem a kanavász-kereskedőkkel, összejárgattam a legújabb, szenzációs olajfestményeket, áttanulmányoztam a panoramák szembe néstem a drótosokkal, cigányokkal, mooskos, piszkos alakokkal, — de sehöl semmi. Olyan unalmasan megy minden, mint a aradi vásárokon történni szokott. Sőt magát a vásárt is alig vesszük észre a nagy oszendtől, lassuságtól, a reá emlékeztető zsebzár hiányában.

A baromvásártéren azonban egy dolog megragadta a figyelmemet.

A — l a c z i k o n y h á k.
Ezek a szurtos, bűzös fészkek, melyekben aluk kötnék, esznek, isznak, áldomást csapnak, muriznak a lovát eladó és vevő felek; melyekből az irgalmatlanul tülérfő zene már a ligetbe hallik; melyekből a verekedés kiindul; mely az egész vásárnak központja, útero, főhadiszállása és mozgatója.

Mi is ez a laozkonyha? Vendégül, korcsma, osapszék, óai idők hagyatéka, a melynek régi jellege gyengül ugyan, de azért soha sem fog lettnni a vasári zürzavaros világ tömkelegéből.

Minden laozkonyha két részből áll. Egyik az i v ő, másik a t ű s h e l y.

Leásnak a földbe négy rudat; körül behuzáak ponyvával, osupán akkora nyílást hagyva ajtóknak, hogy egy ember beférjen; a tetejére szintén kanyarintanak valam óoska fedőt s kész az ivó. A felzárolás is egyszerű. Néhány öszetákol asztal, letérlve bortól, paprikás-létől csupa folt durra takaróval, mellette lóca. — s kész a „grand restauratió“. Pompásabb helyet s nagyobb kényelmet a vásáros nép nem kíván.

A tüzhely már érdekesebb valami. Kisebb sátor alól kinyulik egy lábakra ra-

Ekkor Kossuth Lajos emelte
dett fel helyéből és beszélni kezdett. Ahit
szert csendben hallgatták szavait.

Kossuth a következőket mondotta:
Mély meghatottság fog el, midőn
nyolczszáznegyvenöt magyart látok ma-
gamban előtt, kik a negyven év óta szá-
müztötten Turinban fölkeresik. Mint a ful-
dokló szemek előtt vonul el a ködkép-
gyanánt a mult lelki szemem előtt.
Sajátságos helyzetben vagyok. E poli-
tikai színezet nélküli gyülekezet be-
akarja mutatni rokonszenvét a csodá-
latra méltó francia nemzetnek és a
nagy eszméknek és egyuttal tiltakozni
akar amaz inszINUÁCIÓ ellen, melyet
egy magas állású magyar államférfi
Franciaország ellenében hangoztatott.

E gyülekezet politikai színezet nél-
kül való; — nekem pedig nagyon ha-
tározott politikai hitvallásom van, mely
össze van nőve testemmel-lelkemmel.
De nem akarom a vélemény-különbsé-
geket hangoztatni. Ugy tekintem e tár-
saságot, mint a magyar közszellem re-
velecciójának kifejezését. Ezért nem ak-
rok politikai pronunziációt tenni,
hanem csak egyes megjegyzéseket koc-
káztatni.

Kossuth e szavaknál legyőzte a felin-
dulást, mely eleinte észrevehető volt rajta.
Hangja erősen csengett, úgy hogy a te-
rem minden zugába tisztán hallatszott.

Először arról szólott, hogy mi ma-
radt meg az ő alkotásából. Nem akor-
om — ugymond — hipokrita módra
érdemeimet eltagadni. Amaz alkotások,
eszközök voltak nekem az ország har-
monikus szervezetének, szabadságának
és függetlenségének biztosítására. Ez
alapvető a nemzet nem vesztette el,
hanem maga adta fel. En eltévesztetem
életcéloimat, habár amaz eszközök né-
melyike fenntartotta magát. A jobbágy-
ság eltörlése az én érdemem, de a ha-
zához való ragaszkodás czélja megas-
tunt. Miesoda m a s a haza? „Der Topf ist
das Vaterland, das übrige sind Trätzen.“

Nem tudom, vajjon megérték-e önk
mindnyájan e szavakat. (Nagy derűtlenség.
Kiáltások: Nix-dajcs.)

E megszűnés tanúbizonysága az Ame-
rikába való tömeges kivándorlás, a mely-
nek általános okai is vannak. Magyar-
ország gazdasági állapota súlyos beteg;
a népek nincs munkája, a terhek
óriások és a főok az Ausztria államado-
ságaihoz való hozzájárulásunk. Tettünk
ugyan haladásokat, de ezek a haladások
az emberi intézmények átalakulásának
törvényeiből erednek. Örökjétek intéz-
ményeink tisztasága fölött, nevezetesen
a parlament fölött, vonulassátok át gon-
dolataitokat sziveiteken és a nemzeti be-
cstetletet ápoljátok sziveitekben, mert a
korruptió óriási, és az állami omnipo-
tenciára vágyván a kínai állapotok-
hoz kezd visszatérni, midőn az admini-
strációzt lerombolni készül. Ha a nem-

zet szelleme ép, akkor a választási szisz-
téma is jó, ha rossz, a kinevezés sem ér
semmit.

A nemzetnek számüztötte vagyok
daczára annak, hogy negyven év óta el-
halmozott a szeretet bizonyosságával. Va-
lóban ez a szeretet páratlanul áll a
történelemben, daczára annak, hogy
nem értem el sikereket, csak becsülete-
sen törekedtem. (Általános hang-
os zokogás.)

Isten áldja meg önököt ezért a jó-
téményért. Köszönetet mondok külö-
nösen a nőknek, a hazaszeretet oltára
papnőnek. Ti mindenkor tüzelitek a
nemzeti aspirációkat, melyeknek eszkö-
zei felett lehetnek vélemény-eltérések,
de a mely-k valójukban igaz magyar
szívekben soha sem hamvadhatnak el.

A beszéd óriási hatással volt a jelen
voltagekra és leirhatatlanul megaló-
zóan hatott. Mindenkinek elhagyja
a helyét és Kossuthhoz sietett, aki mélyen meg-
rendülve kezei, lábain
rosszkötve visszahanyat-
lik székébe.

A podeszt a üdvözlés után olasz
nyelven Kossuth Lajost, magasztalólag szólva
a magyar nemzetről, melynek vére gyakran
folyt az olasz szabadsáért. Kossuth meg-
tehetőleg és eszménye e nemzetnek. (Hos-
szantartó viharos tetszés.)

Helly Ignác és Kossuth Lajos
megindult hangon mondta köszönetet a
podesztának.

A jelen voltak a Kossuth-nótát
és a Szózatot énekeltek.

Midőn Kossuth kocsiába szállott, szá-
zak tolongtak hozzá, hogy meg-
csókolják kezét. Kifogták a lovakat a
kocsiból és úgy vonták a koc-
sít arra a helyre, hol az egész társa-
ságot, középtűt Kossuthal, lefény-
képezték.

A lefényképezés után Kossuth el-
hajtattott, kérvén a magyarokat, hogy a
lovakat ne fogják ki.

Ma este nyolcz órától tizenegyig az
egész társaság Kossuthnál volt. A höl-
gyek Ruttkaynéknél voltak tea-estélyen.

Délelőtt 10 órakor jelent meg Kos-
suth a 48-as párt és a di-
nastia közt fennálló
viszony kérdését; kiemelte,
hogy daczára annak, hogy a párt loyaltása
minden kétségen felül áll, daczára annak,
hogy a párt törvényes alapokon áll és tör-
vényes eszközökkel küzd a nemzet önálló-
ságáért, daczára annak, hogy a párt a nem-
zet megváltója, a korona mégis a leg-
nagyobb válságokban sem kéri meg pár-
tot, a mi csaknem azt az aggodalmat kelti
fel, mintha az uralkodó egyáltalán ki-
akarna térni az e párttal való érint-
kezés elől, ez pedig nagy befolyással van
a párt érelényeségére és a töle várt loyali-
tására.

Kossuth erre azt válaszolta:
Egy politikai az elveinek érvényesíté-
sére szolgáló alkalmat csak meg-
ragadhatja, de nem te-
remtetheti. Magam, kinek Ma-
gyarország történetében szerény szerep
juttott, csak ezt tettem. Az én elveimet
ismerik Tudják, hogy elvül vallom,
hogy két korona egy fe-
jen arra vezet, hogy a
az egyik fél érdekeit
sem képes kielégíteni,
és csak családi érdekeinek szol-
gálhat. Utal az újabb kor történetére,
pl. első sorban Svédországra, a hol
egy francia tábornok koronát tett a
fejére, és testben és lélekben védődött.
Utal magára autokrata Oroszországra,
melynek uralkodó családja minden izé-
ben orosz. A Habsburgok viszonya
Magyarországhoz példátlanul áll a vil-
lág történetben. Daczára, hogy ő maga
is láthatja, hogy kinálkozóbb alkalom
nem volt az uralkodó családnak, hogy
megnyerje a nemzetet az által, hogy adja
meg a nemzetnek azt, a mit ősei törvény
által is biztosítottak és ő esküvel meg-
erősített, ha ezt nem teszi, helyesen
cselekszenek önök, ha ezt a kérdést

Odafurakodva, megnézték mindkét helyen
a mulatókat s fogalmat alkothattunk ma-
gunknak arról, milyen nagy különbség van
a magyar paraszt meg a román fisor mul-
tatsága között.

A magyar sátorban jóképű ju szamber-
től a löcsa szélén. Mellette egy másik. Mind-
ketten oknyóköltek az asztala s egy bá-
multak bele az előttük folyton szaporodó
ávegekbe, szótlanul. Olykor-olykor meg-
rázta egyikük az öklét, belekurjantott a
vadul harsogó zenébe s megint elhalgatott.
Hallgattak. Így mulattak.

Hanem a cigányokról leritt az erede-
tiség. Voltak vagy nyolczan. Pereszé meg-
éreztek, hogy két jómódú atyafi vásárt o-
nálát, kinéz valami, igyekeztek hát egy a ka-
lap alá esornni valamennyien a laczkonyhát
területéről. Nézték is mérgesen egymásra,
s mint folyton szaporodtak. A primás, a kin
végtelenül zsiros császár-kabát lötyögött,
egyik félcipőpő lábát rátette a löcsára s
nyaggatta a hegedűjét. Mellette két bis bős-
gős, három kontras, két mellék-violinós meg
egy fájós lábú, elszomorodott képi réztrom-
bitás csinálta a hangulatot erősen. Kék
mandli, „kimonohatlan“ fehérnemű meg ké-
ménykaap volt az ancsugjuk, a miben el-
ragadóan néztek ki.

Az egyik busuló hallgatta egy darabig
a romános „dubát“, aztán rácapott az asz-
talra a tenyerével, kivett egy forintot s a
vastag hajyellárisból, odaragasztotta a mel-
lette hajlongó primás homlokára s rá-
kiáltott:

— Ne dunáljatok a tlemb. Huzd azt,
hogy:

„Bi a kis jány az Balaton partyán.“
— Igenis, instálom! — igyekezik a
primás. Aztán ránt a hegedűjére, kúrtnéz,
mint valami hadvezér a seregen, nyaka alá
fekteti a hangszert s teljes erővel rázendít
az éremlyöt nórára. A banda huzza össze-
visza, s mint éri a hangot, a trombita re-
ceseg, hol elmarad egyik, hol meg nyolcz
taktussal előre jár, de azért lármáznak vala-
mennyien erősen.

A gazda kivez egy östöt s mőbiráló
arczozal hallgat.

— A ki áldod van, more! Nesze, itt a
zöldhasu bankó, de aztán ne larmázza-

Kossuth Lajos következőleg vá-
laszolt:

Nagyon megaló, hogy a mai napot
megéltém. Örömrőre szolgál a szónokok
szavából kivenni azt, a mit magam is
tudok, hogy a nemzet tényleg felébredt
letárgiájából és új életet kezd. Csakugyan
egy van, a leányzó nem halt meg, csak
aludt, de legyőzött rajta, hogy újra el ne
aludjék. En vissza szeretnék menni ha-
zámba, vissza akarok menni hazámba, de
természetesen csak azon feltétel alatt,
hogy Magyarország legyen független, vagy
legalább legyen a függetlenségre való tö-
rekvés biztos útján.

Sok magyar vendég, a ki az előző á-
ból hallgatta a beszédeket, lelkes éljenzés-
ben tart ki. Erre Kossuth a képvisel-
őket övérehez, Ruttkaynéhoz
vezette; ő pedig ezalatt a többi vendégeket
fogadta. Ruttkayné megilletődve köszöntö
meg a képviselőket a látogatást, mely
neki is nagy örömet szerzett.

Erre háromnegyed órai bizalmas
beszélgetések következtek
Kossuth és a képviselők
között.

Polonyi orsz. képviselő felvetette a füg-
getlenségi és 48-as párt és a di-
nastia közt fennálló
viszony kérdését; kiemelte,
hogy daczára annak, hogy a párt loyaltása
minden kétségen felül áll, daczára annak,
hogy a párt törvényes alapokon áll és tör-
vényes eszközökkel küzd a nemzet önálló-
ságáért, daczára annak, hogy a párt a nem-
zet megváltója, a korona mégis a leg-
nagyobb válságokban sem kéri meg pár-
tot, a mi csaknem azt az aggodalmat kelti
fel, mintha az uralkodó egyáltalán ki-
akarna térni az e párttal való érint-
kezés elől, ez pedig nagy befolyással van
a párt érelényeségére és a töle várt loyali-
tására.

Kossuth erre azt válaszolta:
Egy politikai az elveinek érvényesíté-
sére szolgáló alkalmat csak meg-
ragadhatja, de nem te-
remtetheti. Magam, kinek Ma-
gyarország történetében szerény szerep
juttott, csak ezt tettem. Az én elveimet
ismerik Tudják, hogy elvül vallom,
hogy két korona egy fe-
jen arra vezet, hogy a
az egyik fél érdekeit
sem képes kielégíteni,
és csak családi érdekeinek szol-
gálhat. Utal az újabb kor történetére,
pl. első sorban Svédországra, a hol
egy francia tábornok koronát tett a
fejére, és testben és lélekben védődött.
Utal magára autokrata Oroszországra,
melynek uralkodó családja minden izé-
ben orosz. A Habsburgok viszonya
Magyarországhoz példátlanul áll a vil-
lág történetben. Daczára, hogy ő maga
is láthatja, hogy kinálkozóbb alkalom
nem volt az uralkodó családnak, hogy
megnyerje a nemzetet az által, hogy adja
meg a nemzetnek azt, a mit ősei törvény
által is biztosítottak és ő esküvel meg-
erősített, ha ezt nem teszi, helyesen
cselekszenek önök, ha ezt a kérdést

— Piano méltóztatik? Nő, ugy-e hal-
lod? — szól oda a primás a többiekhez
— Lassan, fates. Ne csináljátok akkora
zsajt. Nem szereli a tekintetes nemzese-
tes ur.

Azokat ugyan dörögölhatja! Csak olyan
erősen dörögöl mindha hirt mint előbb.
— Pionára huzd. — psst!
— kiált ujból az öreg. — Nem tudod, hogy
a magyar ember a szomorú nótát szereti?
Azt pedig csak „pionára“ lehet huzni
Ugy-e, komé?

— Ühög! — hagyja helyben a
másik.

A banda erőlködik, a primás bontó
lést szur rá a törött hegedű nyergére, de
csak kivisít a romantikus nótaból a ré-
trombita meg a kötéllal felhurozott két kí-
bőgő.

— Hát nem tudjátok „pionára“
huzni?

— Tudják, instálom, tudjuk, csak hogy
nincs nálunk szs — kótánk.

— Ej, mit kóta! Köll is ehő kóta!
Ha nem tudjátok „pionára“ huzni
akkor hát huzd rá oszig y v o n y o
n é k u.

— Hogy-hogy? élezel, a dade.

— Még ehhez sem értek? P ő r
o s ű g e s d a hegedűt az u'addal, a ki
áldod van, akkor aztán mindjárt „p i ó
n á r a“ mén ki a nóta.

A másik laczkonyhában már sokkal
vigabban volt a hangulat. Ott román ficsorok
mulattak. Ittak nagyon — két decki pálnák.
Csördült a földhöz csapott pohár, örül-
ten bőgött a zene, a hangulatos ifjú ordi-
tottak taktusra csapodtak a booskor alját
meg a lábuk szarát. Az egyik leasurt kő-
garast a cigányának s pofon verte, ha nem
elég erősen huzta a „dubát.“ A cigány ta-
pogatta a feldagadt potáját s igyekezett
hátrább, nehogy elvegyék tőle többi kolle-
gái a jól megérdemelt kétgarasost.

Ilyen különbség van a magyar, meg a
román paraszt közt mikor mulat.

V — 38

magában az országában ajkotonányos
tárgyalás alá veszik. De meg kell önk-
nek, kik a helyzetet jobban ismerik,
gondolnók.

Felvetettven a n é m e t - o l a s z
szóvetség kérdése annak kiemelé-
sével, hogy minden politikai
párt egyestve helyesli azt,
Kossuth azt tartja, hogy az Alduna felé
törekvő orosz ellenség mint szövetség
alig képzelhető.

Erre aztán a jelen volt szélsőbéli kép-
viselő egyike, Kossuthot a leghatározot-
tabb tendenciával: a s e m e l y e s
m e g j e g y z é s e k t e r e p r o
v o k á l t a, emlegetvén a választási visz-
szádeleket (!) s belekevervén Tisza Kál-
mánt is a beszédbé, mire Kossuth,
— bár meggyezte, hogy nem barátja a
személyekedésnek, — a miniszterelnökre
éles megjegyzést tett pár kifejezésével, mi-
nő a „jogfelelős“ a mit uralma alatt
lett és hogy megérdemli Tisza Kálmán a
„vesztőt.“

(Az annyira emelkedett s megkapó ta-
lálkozásra, ezzel akarták a szélsőbéli képvis-
előket feltenni a koronát.)

Erre el voltunk készülvé, valamint arra
is elvagyunk készülvé, hogy Kossuthnak e
két kifejezése a lehető lezaprikasabb czik-
kekben lesz számtalanszor felhozva ell-
nőzki lapokban Tisza ellen. De hát csak nem
olyan naivok azok a szélsőbéli urak, hogy
ha akár az operenciás tengeren tuira is
mennek, hogy Tisza ellen valami újat ne
követsoljanak. A szerk.)

KÜLFÖLD.

A svájcz-német konfliktus úgy látszik,
oszló félben van. Erre vall a „Köln. Zig-
“nak amaz értesülése, hogy a német oszár-
Dél-Németországban időzve, több ízben sa-
jánlatát fejezte ki, a két nép, mely oly so-
kát annyira beűd barátiságban volt, most
késztűzött, azt sem tudni hogyan. A oszár-
biztosra veszi, hogy a jelenlegi véleményelté-
sek legkézelebb már el fognak oszolni és a
régli jó viszony helyre lesz állítható. Meg-
említi még, hogy a német szocialistáknak
svájci országos bizottsága több svájci lap-
ban nyilatkozatot tesz közzé, a melyben a
német részről emelt vádakat teljesen alap-
talannak mondja s különösen azt tagadja,
hogy a szocialisták az anarchiztákkal, neve-
zetesen Stelmacherrel, Kammererrel, Ku-
mitzschel, Kennelrel, Esterrel összekötözök
állottak volna. Elitéli az agents provoka-
török ízelméit és igazatáit s védelmébe
veszi a német szocialista pártot am. vad
ellen, mintha felség és hazaáruló tervek
szőne Németország ellen. A felhívás azzal
kérelemmel végződik, hogy a pártihez
közvetlenül forduljanak mindentől, ami Németor-
szágnak, avagy Oroszországnak őrügyöl
szolgálhatna Svájcz iránti szándékaik meg-
valósítására.

A románai ellenzék. Romániá-
b a n a Carp által alapított „alkotmányos
club“ egyre erősödik és egyáltalán az el-
lenzék a Catargi-Vernesou kabinettel szem-
ben mindinkább tért hódít. Lényegesen hoz-
zájárult ehhez az eredményhez a „Norde-
emaz dezinte vallomása, hogy Catargi a ki-
utasított orosz házalok ügyében teljesen el-
egtetett az orosz kivánságnak, holott Lah-
vary külügyminiszter a kamarában ezt ta-
g a d t a. A „Nord“ ezen bevallását a
Carp által vezetett ellenzék erőlyesen ki-
haznája s a Catargi-Vernesou kabinet
kénytelen az „Independance Romaine“
újjan magyarorságnai a dolgot, de nem va-
lami nagy sikerrel. A z o r o s z b e-
v a t k o z á s szűtte ezen elkeseredés
növekedésével szemben, annál nagyobb s
annál kedvezőbb hatású volt Romániában
K á l n o k y gróf külügyminiszter beszéde,
a ki erőteljesen hangsúlyozta a r o m á-
n o k n e m z e t i ö n b i s a l m á b a
vetett hitét s ebben találta annak lebizto-
sabb zálogát, hogy a szomszéd királyság
politikája nem válhatik érdekeink ellenesévé.
Nagyon érdekes idevágó hírt közöl a „Köln.
Zig.“ bukaresti levelezője, ki így ír:

„A román politikuskoknak tudomására
juttolt, hogy a c z á r G y n k a Emil.
Románia pestervári új követő előtt nagyon
élesen nyilatkozott Bratisoról és pártjáról,
valamint a román királyság alkotmányos in-
téményéről Altalában a czár és alkalom-
mal elegetlenségét fejezte ki Románia vi-
szonyai és a román politika egész iránya
felett s így minden másról tanúbizonyságot
tett, csak arról nem, hogy Románia önálló el-
hátározási jogát s nemzeti függetlenségét tisz-
teletben tartja. Teljes ellenfőben állottak
ezzei Kálnoky gróf nyilatkozatai, a ki gon-
dosan tartózkodott Románia belügyeit a leg-
valóabólról is szóba hozni. Nem mintha
Kálnokynek nem lenne tudomása Catargi,
Hetrovo és társai cselzsvényeiről, hanem
politikai tapintata arra bírta, hogy a bel-
ügyekbe való beavatkozásnak még látsza-
tát is elkerülje s így gyakorlatilag kimu-
tatta az osztrák magyar keleti politika vé-
zéreszméjét.“

Az olasz kamarában, C a v a l l o t t i
képviselő interpellációban szóba hozta az
„Ida“ nevű olasz bárka esetét, a melyre
egy osztrák-magyar vámörhajó rálőtt. Ez
alkalmából felemlítjük, hogy a „Riforma“ e
napokban azt jelentette, hogy ama vámör-
hajó parancsnoka állását elvesztette s ezzel
az ügy befejeztetett.

— Mutasd meg könyvedet, s megmondom, hogy
ki vagy!
No nevesselek, kérom!
Az olyan könyv, mely ép most került elő
s tőzhez melől, bizony nem lehet igen fiatal;
ha pedig a könyv valami remeke alkotott cifra-
mó, minden szónál hangosabban beszél, hogy a
ki viseli, — csak saját kötevényének rabszolgája.
A felcsilláztott, rojtostott, kiterőntetett könyv bi-
salmatlansági svasztat a hátszösszony ellen. A ko-

— A Maxim mitrailleuse-t mutatták be
pénteken délután Bécsben a delegátusoknak.
A bemutatás „Arsenal“-ban történt és
az érkező delegátusokat az arsenal bejárá-
sánál az igazgató, S p ó n e r vezérőrnagy
fogadta. Jelen voltak a közös hadügyminis-

terum részéről: Hermann ezredes, Barkeasy
alezredes és Páter százados; továbbá We-
kerle Sándor pénzügyminiszter, Tóth Vilmos,
a közös főszámvezér elnöke, Szentgyörgyi
udvari tanácsos, Tallian B. titkár; a magyar
delegátusok részéről: Zichy Ferencz gróf el-
nök, Tisza Lajos gróf alelnök, Schuster
Konstantin püspök, Zichy Lajos gr., Lukács
Antal, Rudnyánsky József br., Kuszevich
Szevetóvár, Huszár Károly báró, Nopcsa
Elek báró, Perényi báró, Horváth Gyula
Hieronymi Károly, P l a s z k y Ágost, Gajráy
Ödön, Műnlich Aurél, Wahrmann Mór,
Bohus, Szerb György, Kubinyi, Dániel Ernő
Szalay, Ödön, Bárczay és Bauszern Guidó;
az osztrák delegátusok részéről: Windisch-
grätz hg, Hohenwart gr., Thun gr., Huyn
gr. tábornagszergy, Fürstenberg gr., Nadherny
Bezeony és Javoraki, B e h w a l d főhad-
györgy magyarzata után, ki a golyószóró
szerkezetét meggyarazta meg a társaságnak,
a próbálvés következett először egy pontba
és azután sorlövés egy vonalba (Streife-
schiesse). A gyorsaság, biztonság és a kezelés
egyszerűsége meglepett minket.
A lövés után a társaság megnőzte a oél-
táblákat, miközben a felvilágosításokat
H e r m a n ezredes adta meg.

— Ötven orosz tiszt Szerbiában. „Wien-
ner Allgemeine Zeitung“-nak jelentik Buka-
restből: A „Russ“ nevű orosz gőzös körül-
belül ötven orosz tisztet kik állítólag ki-
rándulásra Szerbiába mennek. Odesszából
jött e hó 3 án Brailában kikötött és rövid
ot tartózkodás után, mely idő alatt a tisz-
tek egy része a Duna partján levő magas-
latot tekintette meg, hol 1877-ben az orosz
ágyuk voltak felállítva, ismét tovább indult

„NAPTAR.“
Julius 7. Vasárnap Róm. kath. naptár: Jé-
zus az Prot., naptár: Vilhalm. Görög-orosz nap-
tár (Junius 25). Fobronia. Nap kél 4 óra 13 per-
cek, nyugazik 7 óra 55 percek.

Julius 7. Az osztrákországi egyletnek vá-
lasztmányi ülése délután 3 órakor az iparokházban.
Julius 10. Arad városi köztörvényhatóságának köz-
gyűlése délután 8 órakor.

Julius 10. Az arad-mezőhegyesi öblözve csatorna
engedélyezési tárgyalása délelőtt 9 órakor.

Julius 12. Arad megye közigazgatási bizottsá-
gának ülése délelőtt 9 órakor.

Julius 13. Tancsmulatság a ligetben a siketnéma-
ok lakója.

Julius 13. Kereskedő-ifjak júliánus a városli-
getben.

Julius 14. Az első aradi önk. polg. tisztek
júliánus a családi erdőben.

Julius 17. Ekdüszéki tárgyalás Miklósska
Vrgil székesúti lakos ellen az aradi sajtóbirósá-
gnál délelőtt 9 órakor.

Julius 29. Arad megye ötvényedése baróia u
délelőtt 9 órakor.

Julius 31. Ekdüszéki tárgyalás Károly u
János tomesvári bírapió ellen az aradi sajtóbiró-
ságnál délelőtt 9 órakor.

A „Kölcsey Egyesület“ könyvtára (Szabadsá-
gter 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden
és szombaton 4 u. 3-4 a pénteken 11-12 óra
között.

Az „Aradi Közlöny“.

Az „Aradi Közlöny“ július elsején ne-
gyedik évfolyamának második fe-
lét beéléptt, s így bizalommal szólhatunk fel-
lapunk olvasóit az előfizetések megújítá-
sára.

Programunk, igen természetesen, ma-
rad a régi és leszünk továbbra is a sza-
badelvtárpártunk minden körülmények közt
helytálló orszuma

Figyelmünk jövőben is Arad- és Csá-
nádmegegy köz- és gazdasági életének
minden jelentősebb mozzanatára ki fog
terjedni és ebbeni tisztánlátásra a legkath-
rozottabb tervszerűséggel fogunk ellentá-
lani az oly rohamosan terjedő politikai
és szellemi elvadásásnak

Egyebekre névbe pedig, igyekezn
fogunk a családi körök szórakozásainak
— a már szokott változatosságú — re-
gény és tárcsaközleményeinkkel megfe-
lelni.

Kérjük tehát lapunk barátait és elv-
társainkat, hogy az „Aradi Közlö-
ny“ tő körükben terjeszteni szivesked-
jenek, hogy így közös célunknak minél
inkább megfelelhessünk.

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek
előfizetése június végén lejárt,
hogy előfizetéseiket mielőbb megújítai
sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésé-
ben fennakadás álljon be.

Arad, 1889. június 25.

Az „Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

Az
„ARADI KÖZLÖNY“.

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre 12 frt — kr
Nélfévre 8 „ — „
Fogyed évre 8 „ — „
Egy órá 1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre 14 frt — kr
Nélfévre 8 „ — „
Fogyed évre 8 „ — „
Egy órá 1 „ — „

A könyv.

— Es is társadalmi kérdés —
„Mutasd meg könyvedet, s megmondom, hogy
ki vagy!“

No nevesselek, kérom!
Az olyan könyv, mely ép most került elő
s tőzhez melől, bizony nem lehet igen fiatal;
ha pedig a könyv valami remeke alkotott cifra-
mó, minden szónál hangosabban beszél, hogy a
ki viseli, — csak saját kötevényének rabszolgája.
A felcsilláztott, rojtostott, kiterőntetett könyv bi-
salmatlansági svasztat a hátszösszony ellen. A ko-

LEGUJABB POSTA.

— A Maxim mitrailleuse-t mutatták be
pénteken délután Bécsben a delegátusoknak.
A bemutatás „Arsenal“-ban történt és
az érkező delegátusokat az arsenal bejárá-
sánál az igazgató, S p ó n e r vezérőrnagy
fogadta. Jelen voltak a közös hadügyminis-

A tárgyalás második napja az előző napéhoz hasonló érdeklődés közt folyt le, ám- bár a terhelő tanúk egybehangzó vallomása azt ma egy kissé egyhangyvá tette. Kivá- lázóbb érdekes mozzanat nem is fordult elő azon incidensen kívül, hogy egy román lap tudósítója: Petrus Irimia, az egyik tanu vallomásaiba helyreigazítóló románul beleszólt, miért is az ügyész felszólására az elnök erőlyesen rendrehozta a ismét- lődés esetére elzárattással fenyegette. Lu- kács a magyiselet az a benyomást tes- ti, mintha a jó ember mártírá akarná emeltetni magát. Az elnök egyziben azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a lázítás nemcsak a giródtóttalusi népgyűlésen történt, de most a tárgya- lási teremben is foly- tatta. Tegnap este állítólag a Rózsásfőle vendéglőben, a hol vádlott védő- jével a kisérőtenek egy részével szállva van, hivi közlő 25-30-an bankettet rendez- tek. Az ezen uralkodó hangulat elkép- zelhető.

A mai tárgyalás Róth Mátyás tanu kihallgatásával kezdődött. Tanu a vád- levél vádló pontjait egymásután mint olyan-okat sorolja fel, melyek a vádlott szájából erednek. Ezután egy kis vihar keletkezett, mert vádlott azt állította, hogy az elnök a tanu- nak szájjára adta a vallomását s kérte, hogy a törvényszék kényeztessen e két szónok: „szentélyébe betolja a kő- nőt” román nyelven való elmondására. Az ügyész tiltakozik ez ellen, mivel a törvényszék tegnap több ízben kimondotta, hogy „Themis templomából nem esinél nyelvi-iskolát”. Védő a vádlott kérelmé- nek teljesítését kéri az igazság kiderítése céljából. A bíróság határozathozatal elzár- jából visszavonulván, pár perox mulva a vádlott kérését elutasítja, mire a védő semmisségi panaszt jelent be.

Vádlott: Először lehetetlen, hogy az igazságot a tanu megmondja, mivel nem tud románul; másodszor, ha lehet volna is, hogy az igazságot megmondhassa, az tárgya- lag hamis tanuskodás lenne.

Petrus Irimia tanu a népgyűlésen távol állott a szónoktól, beszédéből csak ke- veset értett, s vallomása mégis igazolja a vádlóval állásának nagyobb részét. A szol- gábiróhoz beadott panaszt a gyűlés után aláírta, magáévá tette, most azonban tartal- mának egy részére ném emlékezik.

Duna László tanu: A vádlóval pa- naszolt kifejezéseit az szerint elmondja, mint melyeket Lukács lázító beszédében hallott. Vádlott a tanu vallomásának eszmemenetétől hűnek találja, csak a román tisztviselőkről tett mondanása nem helyes, mert vádlott ezekről tényleg beszédében azt állította, hogy „sokan vannak a románok között olyanok, kik hivatalviselésre képe- sítettek, de gyakran két óból nem alkalmat- sáznak: chauvinismus- és rágalmából kifolyólag. A kik pedig alkalmatlanok, azok legnagyobb részt megretkelték a románok- nak, mert ezek a magyarokhoz behelyes- tettek, jutnak állásukhoz így testvéreik árulói válnak asáttal, hogy meg nem szün- nek azokat rágalmazni csak azért, hogy ma- gukat fenntartsák.”

Ezután Bószórményi Endre tegnapi tanu meghitelték. A következő tanu Dorogi Benjamin románul nem jól ért s szórányosan értette a vádlóval is hozott néhány terhelő mondatát, a me- lyeket vallomása szerint vádlott tényleg el- mondott. Hirskovics József tanu a vádlóval néhány pontját, mint Lukácsról hallotta, az, reprodukálja s azt állítja, hogy mióta Lukács azon a vidéken lakik, azóta nincs jó egyetértés a környékbeli magyarok és oláhok közt. Ezzel szemben a vád- lott azt állítja, hogy az aselőtti jó viszony újabbán szorosabban fűződött.

Beregi Pál tanu érteztet a vádlott beszédének minden szavát, de azok- nak a kifejezéseknek egy részére, melyekért Lukács vádolttatik, határozottan emlékszik. Beregi József tanu a vizsgálóbíró által ter- helő vallomását fenntartja, azon mó- dotossá, hogy a vádlott csak a kormány és annak tisztviselői ellen beszélt. A vád- lott konstatálni kéri az ellenmondást, midőn tanu állítja, hogy a románok elno- matásáról is esőt s most még is azt állítja, hogy beszéde csak a kormány ellen irá- nyult.

A tárgyalást d. n. 3 órakor folytatták. A következő tanu, Madarász Konstantin tanító kiséltas; a vizsgálóbíró előtt terhelő vallomását visszavonja s azt mondja, hogy előbbi vallomására Pap Zsigmond erőszak- kolta, fenyegetvén, hogy őt és apját elesap- ják hivatalukból. Pap Zsigmond a vádat mint alaptalanokat visszautasítja. Védő azon állítást, hogy Pap Zsigmond 400 forintért visszahelyezte volna állásába, Jo- kmanynyal képes igazolni. Léviszák tanu nem tud semmit. Ifj. Lipták József gyógyszerész tanu, ki M. Szigont hallgat- tatott ki, mindenben egybehangzó terhelő vallomást tesz Pap Zsigmonddal. Vádlott folyton tagad.

Következnek vádlott tanu, Berinde Elek görög katolikus lelkész vallomását románul kéri meg. Előnk hivatkozik tanu hazafias érzületére, az alaki és anyagi igaz- ságra s kéri, adja jelét lojaltságának azzal, hogy beszéljen magyarul, mely nyelvet tö- kéletesen beszéli. Berinde d. n. 4 óráig emel- yebb, román nyelven így szól: „Ezekben a magasztos perokban anyanyelvemmel akarok élni.” E szavak a tanu patetikus fanatizmusa kedveskedőntel hatott egy bi- rákat mint a közönségre, mely megbotrán- kosásának eklátans jelét adta. E jelenet kinos hatást szült, mert a vidéken a tanu tár-

boldogultnak földi maradványai július hó 7-én délután 4 órakor fogtak Szabadságter 15-ik számú házban a helybeli sarkertben örök nyugalomra tetetni. Az engedetlen gyászmele díszlet pedig július hó 9-én, del- előlt 9 órakor fog a helybeli T. Minorita- tyák szentegyházában az egek Urának be- mutatattani. Arad, 1889. július 5. Nyugod- jék csendesen!

Adakozás. Az „Alföld” szer- kesztő sége egy forintot, R. n. Géza ur a megyei takarékpénztár vezértilára három forintot adakozott az EMKE aradvárosi és megyei választmányának, mely nemcsak adományokat ez uton közölni meg és nyugtatványozza az elnök s ség.

Az aradmegyei Rökk. Nagyváradon most hunyt el a város egy tisztelt polgára, Véghe János. Az elhunyt a miénk is volt, a meennyiben Aradmegyében, Kiszendrőn született 1817-ben. Sohasem nőtt meg. Ezek óta minden gondolata csak az volt, melyik jótékonyozás, mely megérdemli megemlékezését. Meg is emlékezett lehető- leg mindről. Végrendeletében 50.000 frtnál többet hagyott jótékonyozásokra Bihar- megyének és Nygyváradnak. Nyugodjék bé- kében!

Figyelmeztetés. Az aradi iparosijak önképző és betegsegélyező egylet tagjai ezen- nel értesítettek, hogy Kis David ur, egy- leti orvos egy havi szabadságra el- utazott, mely idő alatt öt Bácskay Béla dr. minden teendőiben helyettesíti. Lakik: Főter Herman-palota. Rendel 2-3-ig. Az elnöké.

Eljegyzés. Bernstejn Jakab konopi kereskedő kedden este tartotta el- jegyzését Frankl Gizella kisasszony- nal, Frankl Lórád aradi kereskedő művelt és bájos leányával.

Keresi a leányát. Töprebődött szikár Öregasszony já- kel a belvárosban, meg- meg áll, az egyik-másik utca carkan, s kérde- ztől, magyaráz neki összefüggéstelen szava- kal érthetetlen dolgokat. Kérdi, ha lát- ták az ő rossz leányát, a ki elhagyta őt másért, másokért; elmondja, hogy az ő rossz leánya szép volt, nagyon szép, most tán a világ szépe — nem az övé, — min- denké. Es szítja, ki gyalázatot hozott az ő fejére. Az utca népe pedig körötte gytl, kezegya furcsa beszédét, ránt a ruháján, megcsipi a karját, s nincs a ki sajnálná — a szegény ördült.

Tűzek Aradmegyében. O-S x e n t- A n n á n Mózsiak Konstantin kárára leégett egy nagy ház, a mely biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. — G a l s á n Kosztán György és Drelezsina György házaik pörkölte fel a tűz. A tűz ke- letkezésének oka itt is ismeretlen. — V i l á g o s o n Zsireos István házaik felgyújtot- ták. A kár mintegy 100 frt. — Ó p é o s k á n Gedusán Tódor háza gondatlanság következtében leégett. Az épület 325 frt erejéig biztosítva volt.

Szörnyűsültek. Nagy-Beeskerekéről írják künk, hogy ott a múlt héten egy családny 5 gyermeket szült, kik nagy hasonlósággal bírnak a k u t y a-k ö l y k ö k e n. Szerencsére, mind az 5 szörnyű- sülte halva jött a világra. Az anyát a bíróság letartóztatta, az 5 szörnyűsülteket pedig Budapestre az anatómiai múzeumba külték meg.

Panasz a bérkocsisok ellen. Panasz minduntalan emelnek az aradi bérkocsisok ellen. Most az a baj, hogy az indóház előtti téren megbotránkosztató módon viselik ma- gukat s olyan trágár beszédet s tréfiákat engednek meg maguknak, a mely közép- szerű emberekben is undort kelt. A mosdat- lan száju flakkeresek felhívjuk a rendőrség figyelmét

Székben levő anyagyilkosok. A lu- gosi országban a napokban a osendőrség egy czigányasszony holttestét találta, me- lyen a erőszak nyomai voltak láthatók. A meggyilkoltban Petrusz k u Juon czigány anyjára ismertek Miután a fiu anyja halála óta feltalálható nem volt, oros a gyanu, hogy ő követte el a gyilkossá- got, miert is a hatóság ellene nyomozó leve- let adott ki.

Véres verték Zerénden T r k ö s s a y Sándor polgármestert M a g y a r i József és fia, Lajos. Megtámad- ták botokkal, ostorral, késsel s olyan sebe- ket ejtettek rajta, hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül összerogyott. A czivako- das oka régi ellenségeskedés. Magyariek eleinte tagadták a tettet, de a osendőrség megtámadta náluk a véres ruhákat s a véres ütőszereket, miknek alapján az apát s a fiut letartóztatták.

Jégkár felvétel. Verseczi tudósítók írja, hogy néhány nap óta Versecz város ritka nagy számban lát biztosítási közege- ket. Az illetők a j é g e s ő á l t a l o k a z o t t k árokot veszik fel és a kárta- lanok is összegetek liquidálják. Legtöbb- nyire a kár 15-20 százalékban állapítatik meg és fizetetik ki.

Apró hírek a megyéből. A l m á s o n Bogdán Juontól 60 libát ellopott Abu Konstantin. A tettest elfogták. — B o r o s j e u ó n ceuful meglopták Pevra Arsa gazdák. Elloptak tőle egy nagy ládat, melyben összes házi szorot, pénze és ruha- neműi voltak. Ugyanitt Bitang Antaltól pénzt és Mikle Krecantól butorokot loptak el. — V i l á g o s o n Balogh Mihálytól 12 libát elhajították, Hera Szávától pedig elloptak 40 frtot. — A l m á s o n Zsimin Mojszától nagymennyiségű vásznat vittek el ismeretlen tettesek. — K o v a s s y n o z o n Sepruozán Tódortól elloptak két db 100 frt értékű lovat. A tettesek ismeretle- nek itt is. — M i k a l a k a l a t Paku- rán Nuozát, a midőn Aradról hazafelé ment volna, Popovics Mitru megtámadta, a földre taperte s tőle 13 frtot ellopott. A merénylőt letartóztatták. — M - B o d s o n a p l a j á s egy Krausz nevű szerencsésjátékost fegyverrel el erősen megbeszített. A plajás ellen illetékes helyen megtezték a felje- lentést.

tövény r e n d e s t a g n a k iratko- zott B á g y i k Sándor kir. járásbíró Bo- rosjenőn.

Műkedvelői előadás. Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyező-egyletének zászló-bizottság; ma vasárnap július hó 7-én az „Arená” kertjéhegyében műkedvelői előadást rendez, melyre a közönség figye- melte felhívjuk. Helyárak: Tánálások 60 kr., — I előhely 40 kr., — II előhely 30 kr., — Állóhely 20 kr. Az egyleti tagok félt fizetik. Felülfizetők közönséggel véte- nek és hirlapilag nyugtáztak. A tiszta jövedelem részben a pénztár, részben a zászlóslapra fordították. Jegyek előre vált- hatók az egylet helyiségében (Szent-Pál- utca 7-ik szám) és az előadás estélyén 6 óráttól a pénziárnál. Kedvezőtlen idő esetén a pénztár megmarp: azaz hétfőn, július hó 8-án fog megtartani. Kezdeté esti 8 és fél órákor.

Színre kerül a „H á z a s s á g i h á r o m p a r a n o s ” eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta Szilgyeti Ede. (Bendöz Nálhik Antal.) Személyek: Dörgei, sópénz- tárnok N á h l i k Antal, Otília, neje P e t t e r Klóttid, Viola, so ellenőr S o ó s Mihály, Viktoria, neje T l u r z ó Sándorné, Andrá s L o c k József. Czili. P e t r á n y Emilia. P e t i E n g e l h a r d t Miksa. Magdolna S o h n h a n n Regina. Ezt megelőzi „M á r a l e s i k ”. Vígjáték 1 felvonásban Irta Grangé Jenő és Bernád Viktor, fordította Szerdahelyi Kálmán, Személyek: Chaponi- e N á h l i k Antal, József, inas S o ó s Mihály, Georgette, szabályos M o l n á r Eszter k. a.

A júliusi közgyűlés. Folytatáto- gos sorozata Arad szab. kir. város törvény- hatósági bizottsági bizottsága részéről 1889 évi július hó 10-én délután 5 órákor tar- tandó rendes havi közgyűlésen felveendő ügyeknek. 27. A városi tanács előterjesz- tése a kir. adó felügyelő által is leirt állmi adók után eső községi adó elő is leírására iránt. 28. A gazdasági szék jelentése városi előtek bérbé adása iránt tartott árverés eredményéről. 29. Ugyan az, a Desz Ferencz utcában eszközleendő aszfalt munkák iránt tartott árverésről. 30. U r b á n y i János főkapitány kérvénye: „A heti szabadságdíj engedélyezéséről”. 31. A tanács jelentése a néh. D a r á n y i János emlékére tervezett szob- or helyének kijelöléséről. 32. A gazdasági szék jelentése a vásártéri fasorban létező nyírfaik kivágatására vonatkozólag. 33. P á l f i Ede törvényhatósági bizottsági tag előterjesztése az aradi várbán a kato- naság által saját kezelésben eszközött marha vásárok tárgyában.

EMKE-persely. B l a u Dávidné vál. tag Borosjenőn beküldötte 1192 sz. EMKE perselyét, melynek tartalma 5 frt 70 kr volt, mit ez uton közönséggel nyugtatványoz az elnöké.

Ferjuram könyve. X. ur, a kit Aradon nagyon ismern k, néhány évvel e- lött megúszott. „Pénzem van, — gondolta magában, — megengedhetem há: magam- nak azt a luxust, hogy szép, fiatal leányt vegyek nőül.” Es úgy tett, a hogy elgon- dolta. Otvenöt fele, hatalmas poczkaja és loelbálba dacára feleségül vett egy igazán nagyon csinos leányt. Rossz nyelvel bír, de jól informált emberek azt állítják, hogy a házasság egyáltalában nem boldog. Férfi és feleség közt nagyon gyakoriak a osatta- nos jelenetek, melyekben rendszeren a birka- természeti X. ur huzza a rövidet, a ki- nek arcán az utóbbi időben feltűnő gyak- ran látszótt kékeszöld foltok, megannyi nyomai a hevesvéré, szép menyecské bár- sonykaosónak. Történt e napokban, hogy X. urnak egy barátja azt sugja: Te, Ja- kab, vak vagy? — „Miért volnék vak? — „Hát nem látod, nem téved, hogy a feleségednek szeretője van? A tulajdon unokaöcséd. . . . — A jó barát még be- sem fejezte szavait, mikor X. ur keserves sirásban tört ki. Zokogott, mint egy gyer- mek. Barátja meghatóttan nézett rá és azt mondta: „Szegény barátom, igazán sajná- lom, hogy olyan fájdalmat voltam kényte- len okozni neked.” — „Fájdalom? — fe- lolt X. ur. — Oh dehogyan! — „Hát ak- kor miért sírsz? — „S z e g é n y u n o k a z o s é m e t s a j n á l o m ! ” — volt a válasz.

Az aradi iparos ifjak önképző- és betegsegélyező egylete folyó hó 9-én, azaz kedden rendes havi választmányi ülést tart, melyre kérének a . cz. választmányi tag urak minél számosabban megjelenni. Az el- nöké.

Helyettesített szülész. F á b i á n László főispán a pernyávi szülészről ál- lára D e á k Dánielnek okleveles szülészről helyettesítette. Az állás augusztus hóban fog végleg betölteni.

EMKE-bárczakönyv. K u n c s Elekné vál. tag bárczakönyve adakozáské- pen folytatólólag h e t v e n k r a j o z á r t küldött be az EMKE aradvárosi és megyei választmányának, mit ez uton köz- szönettel nyugtatványoz az elnöké.

Felvétel a papnöveldebe. A teme- vári katolikus papnövelde leendő felvéte- lre összesen 26 jelölt jelentkezett, kik kö- zül 16 feltételesen, 6 pedig feltétel nélkül felvett. Az utóbbiak közé tartozik L á n g David is, kit a zaly egyik társa véletlensé- g ből megölték és sértélese miatt a papnövel- deből kiharadt.

Halálzás. Mely részvételt vettük a következő gyászjelentést: Ösv. Müller Fe- rencz né szül. Lammer Karolin, torvábbá Ha- jek Antal és neje Müller Irma, egy számos rokon, ismerős és jóbarátaiak nevében is tájéltalmas szívevel jelentik a felejtethető jó testvér, nagynéne, rokon és barátón L a m m e r M á r i á n a k, 1889. évi július hó 6-én, délután 4 órákor, a halotti szent- ségek ajtatos felvételét után, életének 53-ik évében történt gyászos elhunytát. A meg-

ama szent erél irást, a melynek szolgálatá- ba szegődött a derék debreczeni dalegyeslet, akkor bizvást remélhető, hogy a r a d i e s t é l y méltó befejezése lesz ama ö- nnepegeknek, a melyeknek a debreczeniek addig az erdélyrezi városok már voltak ré- szesei.

Mindenütt. — Nagyváradon, Koloza- várott, Tordán, Marosvásárhelyt, Maros- Újvárott, Nagy-Enyedben, Brassón, Gyula- Fehérvárott, Déván — már is nagy előké- z- letük történtek és előreláthatólag a kitűnő hírben álló dalegyeslet é demsibez és a szent ügyhöz méltó sikerrel fognak a hang- versenyek lefolyini. Biztos a reményfntk, hogy Aradváros sem marad hátra, de igen is kitesz magát.

Ugy az EMKE, mint a helybeli dal- egyesület oly férfiak keébe tette le a július 29-iki hangverseny rendezését, a kik igaz lelkesedéssel fognak a magukra vállalt kötelezéseknek megfelelni és az ügyet diadalra juttatni.

Az első, a mire a siker érdekében szükség van és a miert most már a nagy- érdemű közönséghez fordulunk, az el- s z á l l á s o l á s a a v e n d é - g e k n e k .

Alább közöljük az érkezők (61) teljes névsorát foglalkozásuk megjelölésével. Ohaj- tandó volna, hogy minél többen magánhá- zakban találjanak szives fogadtatásra. Dél- ben érkeznek és másnap este indulnak megint utnak. Egy napi elszállásolárról van tehát szó. A szives vállalko- zókat arra k é r j ü k , m é l t ó s t a t n á n a k a n e v s o r b ó l a z i l l e t t ő t , a k i t s z i v e s e k l e s z n e k h á z a k b a f o g a d n i , k i j e l l ö l n i é s a k á r m e l y i k a z e r k e s z t ő s é g g e l a z t u d a t n a k .

A hangverseny-körntban működő tagok névsora:

Lengyel Imre nyug. törv. bíró, disz- elnök; Márk Endre ügyvéd, elnök; Har- math György tanár, e. előnök, mtg. tag; Kr. sznai Ferencz és Péter Gábor városi hiv., egyleti jegyzők; Kovacs József törv. hiv., t. jegyző; Bárdos Géza biztos. hiv. e. pénztáros; Tikos József könyvvizsgáló, egy- leti; Torday Gábor ügyvéd, zászlós; Pá- pay János tanító, zászlós, Mácsay Sándor karnagy-énektanár, Varga Imre iparos, vál. tag; Papp János iparos; Balogh György városi hiv., e. vál. tag; Szilgyi János iparos, Kovács János festőművész, Tóth Endre jogász, Szabó Lajos végz. jogász, vál. tag; Cs. Mike Győző keresk. Gramantik Mihály doh. gy. tiszt; Patay György törv. hiv.; Rostovszky László iparos; Herczeg János tanító; H. gedts János iparos; Stein- acker Sándor pénzügyi számtan:os, vá- lasztmányi tag; Polonyi Andor városi hi- vat:nök; Baross Lajos városi hiv.; Szendrő Sándor zongorakészítő, vál. tag; Tóth Imre iparos, vál. tag; Tóth Károly tanító, vál. tag; Cziffer Nandor gzm. hiv., Zong János tanító vál. tag; Báthori Imre könyvtöltő, vál. tag; Kálmán Béla p. n. szamgyak; Ná- dassy Hálmán doh. gy. tiszt; Doby Károly iparos; Rácz Károly magángzó, Stahl Géza városi mérnök, Lőrincsik László ékszerész; Nagy András kesztűs; Nemes Kálmán ügyvéd, disztag; Ember István ügyvéd, Kovács Mihály keresk., Dávid Mihály ta- nitó, Balogh Lajos birtokos, Jancsó Lajos haztulajdonos, sztrazabó, Huber József bir- tokos, szabó Molnár Ferencz keresk., Va- don Sándor ügyvéd, Kerekes Sámuel tanár, szerkesztő, disztag, Mátyr Lajos tanár, Stahl Ede kiadódós, Roncsik Lajos vár. hivatal., Tóth Béla gyógyszerész, Móricz Ber- talan iparos, Zsidó Mihály vár. jegyző, Szab- ocska Mihály szenior, Tassányi István er- dész, Bornyász József keresk., Antal Vinose iparos, Urbányi Ferencz iparos.

EMKE-lobogó. P á r i s Lajos dr-né EMKE-lobogó gyűjtésén t t f o r i n t o t gyűjtött és küldött be az EMKE aradvárosi és megyei választmányának, melynek nevében ez uton közölni meg azt az e l n ö k s é g . Az adakozók nevei: P á r i s Lajos dr 1 frt, B i t t ö Károly 1 frt, P á r i s Gábor 1 frt, ösv. S e r b Sebőné 40 kr, N i o l Izabella 60 kr, P á r i s Lajos dr-né 1 frt, összesen 5 frt.

Az aradi kereskedő ifjak ismét ki- bérölték régi helyiségüket a „Király” kávé- ház felett, a melyet csinosan fel fognak dí- szíteni és restaurálni. A jövő évben egy- általán nagyobb mozgalom lesz a kereskedő ifjak társulati helyében, miután kiltátsba helyeztetett, hogy a kereskedő ifjak jövő, negyedik évi országos kongresszusa A r a d o n fog megtartatni. Elhatározta az egye- sület, hogy minden két hónapban dalestélyt s kéthetenteint felolvasásokat rendez, a mit hibeözleg jó néven fog venni a kö- zönség.

A segélypénztár kérdésének megold- ása végett N y á r i Béla iparhatósági biztos ma, vasárnap délelőtt 10 órára az iparosház nagytermébe ért-kezeltre birta össze a képesítéshez köztött iprákban működő segédek. A segélypénztárak ma- galkitását tudvalevőleg s miniszterium okvet- lenül megköveteli.

r t esítő. Vettük a következő értesít- töt: „Az aradvárosi a l s ó - f o k u i p a r i s k o l a jelentése az 1888-9. iskolaévről. Az iparisikolai bizottság meg- bízáásból közzétesszi N e s n e r a Aladár igazgató.” Az 50 lapot terjedő értesítő cik- ke D e c s y Géza szakasztott tollából ered ily czimzmel: „Az iparisikolai oktatás- ról és különösen a számtan tanításáról. „Azután következik az iparisikolai bizottság 6 tagjának megnevezése s ugyanannak jelen- tése a lefolyó iskolaévről. Ebből megtudjuk, hogy a bevétel 2976 frt volt, míg a kiadás 4272 frt, így a hiány fedezésére államse- gélyt fognak kérni. Az egyes osztályokban összesen 863 tanuló irtak .c. A jelentés után jön a tanterv, a tanító testület, sta- tistikai kimutatások és a rendes értesítői rész.

Uj EMKE-tag. B l a u Dávidné vál. tag (Borosjenő) 19057. számú tegeági gyűj-

kett könyve, mely a székelyekhez hasonlít, ó- raitosságra int: vesdélyesek a melles könyvek, mi- nket a csapás és kellemetlenül lórdanak. Ha egy házi kisasszony hord ilyen, megártásik rajta, hogy csak elfektura számít. A legőbb esetben az ilyen könyvek parlamentár-zásúok, melyek a vár átadására mintegy felhívják — az ostromló fért. 8 perosa a könyvű életű, léha szerelmű em- berek futkosnak az ilyen könyvek után, hanem a szolid férfi nem igen fogja azót házában, mely „az 5 vána” — megengedni.

Vannak szolid és nem szolid könyvek. A szol- id könyv aprópénzben hordja a férfi házhoz a szerencsét.

Higyk meg: — az u. n. női kérdé- s — kü- ténykérdés. Mi másnapig többet látjuk a nőket kime- ruhákban, mint a konyhakötényben — s ez szo- moru jel. Korunk szociális állapota nagyon, de átlótsza már a szolid köntény. Pedig most még asszonyaink szegyciklik azt, s ha látogató jön, gyorsan félredobják egy sarokba Bezeg, derék nagyanyáink ezt nem tették! Sőt a fakánál nem, de a látogató elő, megkérdezték, — hogy — „mi tetszik?”

„Bocsánat, a háziaszonyt keresem!” — „En vagyok az.” Tisztelet, becsület e háziaszony előtt, aki nem fut lóhalálban öltözödjébe, hogy selymruhát vegyen magára, s a salon ajtajában kecses meg- hajással fogadja az urat.

Míg a nőgyölekek és az elhagyott intéz- tek, sőt még az újságok kihirdetői is csak egy hem- zseknak állomást-keresők góvornátook, tanítónők, „hárgondnoknők” s egyéb hölgyeöknök ajánlat- tól, — a férfiek odahaza kezeiket fordítik azon ál- lapotok főtt, melyekbe gyakorlatilag tapasztalat- latlan feleségeik által jutottak.

Igenis hölgyeim, a női kérdé- s könté- nykérdés. Hogy szeretik a nők, ha őket a kultúra el- mosdítóinak nevezik, — csak hogy ők perosa el- állt az „ünnepi hölgyek” a dísz-szőcsk” szerrpét értik. S ténik is megakart, hogy minél czifraban, minél személtáratóbban álljon meg a nyilvános- ságban, hogy hódíthassanak, miniat a háztartás odahaza rendtelenségben marad, vagy szétet csele- dekre bizatik, akik bezeg nem érdeklődnek az iránt vajjon a férj és gyermekek otthona lassan- kintélülük-e megundorodnak-e a házi tüzhelyről.

A szociális kérdé- s fenyegető része nem bi- zonyos pártok frakkusznyába, hanem nőink könté- nyébe kaparkodik, s előbb-utóbb, de kényseri- teni fogják ezeket, hogy elől a köntény lobogtat- va vegyének részt a férfiak keserves létküdelimé- ben.

El fog jönni az az idő, mikor a köntények is meg lesz a maga szimbolikus jelentősége, mint a kék blousznak, a Garibaldi-ingeknek s a frigiái sapkáknak.

Ha majd a kultúra kékes harcában a kö- tény lesz a biztató, buzdító zászló: elhagyatra fog- nak állni a drága zongorák, melyek legelőbb esen- ben az időlopás zengésze változatot, s akkor min- denki csoportosulni fog a legszentebb láng, a házi tüzhely elézött, s fontartó lángja köré, hogy ott az emberiség dícsőségének, s becsületének áldozzon. Vajha a köntény minél előbb megéne e fé- nyes diadalt!

S malatt a szives házi asszony esorokot el- vassa, vizsgálja meg köntényét, s orozkedjék volo- pírbeszédébe — s meg fogja látni, hogy a köntények — annak számára, a kinek füle van s a kinek nemcsak a fej é n. de a fej é b e n is van valami — milyen sokat milyen érdekes dolgokat tud beszélni!

HIREK.

ARAD ÉS VIDEKE

Számélyi hir. U r b á n y i János, A radváros főkapitánya, egészégségen teljes helyreállítása végett négy heti szabadsá- gát nyert. Távollétében B á r d y alkapi- tány helyettesíti.

Az aradi nyári vásár tegnap mégis kapott némi lendületet s most már remény lehet arra, hogy ug az adakozók, mint a vevőknek is megelégedésére ér véget. A belső vásár sátrai jelentékenyen megzapo- rodtak, a vevők száma szintén nőtt. A ba- romvársártéren fentartott tágas terület is car- kenek egészen el van foglalva. Hozzáértők mondják, hogy ilyen népes szarvasmarha- vásár 10-15 éve nem volt Aradon. Az ár nem magas, a szarvasmarha párja 280-290 frtért kel. Egész kocsisorok közt árul- ják a szarzsámfákat, faedényeket, mezei- és gazd-sági eszközöket, továbbá a kovács- munkákat. Itt van a gyümölcs piac egy része is, no meg a — lecsikonyhák, melyekben tegnap mindvégig nagy hangulat uralkodott, jelélt annak, hogy sok alku köttetett. A lóvásár igen événk, tömémentelen állat vár eladására. Legtöbb a csikó s a fiatalabb lovak, de ezek annyira elcsigáztak és tul- soványak, hogy nehezen bírnak rajtuk tá- ladni. Alig akad egy-két jól táplált, tisztán tartott ló. A cserepek azonban, kik a Ferencz-teret töltötték be, aligha csinálnak jó vásárt, mert a kínálat igen nagy, míg vevő alig akad egy pár.

Elhalasztott júliús. Az aradi egyetemi polgárok által tervezett júliús elháríthat- lan akadályok folytán dugába dől s a nyári mulatság egyáltalán nem tartatik meg, a mit nem is vehet fölnek rossz néven a kö- zönség, miután a meleg hónapok alatt az egész jogászvilág törvényszénetet tart. Sietünk azonban megjegyezni, hogy az egyetemi polgárok nem hagyják elvélni az ügyet, hanem a télen majd perujtásat él- nek a szép aradi menyecskéket és leányok ellen.

Az aradi ipartestület előjárósága hétfőn délután 5 órakor saját épületében ülést tart, melyre az előjárósági tagjai la- punk utján is meghívattak.

A debreczeni dalegyeslet Aradon. Mint ismételve meg volt írva városunknak e hó 29-ikén ke- ves vendégei lesznek. A d e b r e c z e n i d a l e g y e s l e t e t az EMKE javára rendezendő hangver- seny körútiában Aradot is meglátogatja és itt is hangversenyek.

Az EMKE aradvárosi és megyei vá- lasztmánya az aradi dalegyeslettel egye- temben a vendégek fényes fogadására ké- szül és mindent el akar és el fog követni, hogy e hó 29-én este rendezendő hangverseny mennél si erősebb legyen.

De nem osupán a fogadókön és a ren- dezőkön áll a dolog, legfőképen az aradi és az aradmegyei közönségen.

Ha kellőképen fel fogják a kínákozó műlévezetést és clegendőképen lelkesül- nek

adalmilag és lapokból mint dákromant ismerik. Védő tárgyat felett vitába ereszkedvén elnökkel, a többi többérfi figyelemmel, hogy csak védené ügyével foglalkoztak, a szót tőle megvonja. Elnököt a közönség megéljensli, mire elnök a közönséget rendszerteljesíti. A bíróság viszálytalan, határozatilag megengedi tanak, hogy romannal beszéljen. Lukácsnak felelvén, a bíróságot megdöntötték állítja, beenyhéb alakban. Alkalmosságban beszél, vallomása negatív. Semmi pozitív mondani nem akar; a vizsgálóbírónál tett, semmit mondó vallomását fenntartja. Terhelt tanakul szembesítették.

Legyen itt még megemlítve, hogy tegnap reggel 8 órakor a tárgyalást megelőzőleg a helybeli bíróságon Kossuth és a Vazul önépítési misét tartott ünnepi harangozásokkal Lukácsért; a misén Lukács tanak, beseregletti elvtársai vettek részt. Hallomás szerint több vidéki templomban is est tettek.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Szász-érlet.
(Julius 6.)
(B.) Szász. Az aratásunkkal a remélt javulás ezen cikknek üzletviszonyában nem állott be. A forgalom a lefolyt héten is korlátozott, az érlet ocsédes volt.
Mai jegyzéseink: Készárú nagyban 49 25 49.50, kicsinyben 50.—, hordó nélkül pr 100 Liter 1, 35 frt fogyasztási adóval.

Budapesti gabnattörzsa.
(Julius 6.)
Elegendő kínálat, gyenge vételkedv.
Forgalom 20000 mma. Oszti buza 8.11—12.
Juniusi tengeri 4.78—4.70. Juii-augusztusi tengeri 5.17—18. Oszigárpa 5.77—79

Hivatalos arályam
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1889. év július hó 6-án,
Magyar aranyárak 4. sz. 100.10
magyar papírárak 5. 95.88
magyar vasuti kölcsön 143.—
magyar keleti vasuti államköt. 100.—
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib. 112.25
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib. 108.—
magyar földterhermentési kötv. száradék 105.—
Temes-bánati földterhermentési kötv. száradék 105.—

Temes-bánati földterhermentési kötv. száradék 108.—
Erdélyi földterhermentési kötvény 108.—
orvát-aszaron földterhermentési utasiköt. 108.—
Magyar szőlőszedőmunkások kötvény 110.—
Magyar nyaromény-szociális kötvény 126.75
Piszana-abbályozási és szociális kötvény 140.—
Osztrák járadék papírban 140.50
Osztrák járadék ezüsterben 199.50
Osztrák járadék aranyban 140.50
1880-iki osztrák államkötvény 140.50
Osztrák magyar bankkötvény 3.4.75
Magyar hitelbankkötvény 302.40
Osztrák hitelintézet kötvény 5.60
Cs. és ki. arany 58.12
20 frankos arany (Napoleon arany) 58.10
Német birodalmi márkák 118.90
London 118.90
20 márkás arany 118.90

MEGHALTAK ARADON.
1889 június 29-től július 1-ig.)
Balváros — Lócs Eleonora, 3 éves, pénzügyi forgalmazóanyja, hörgőlob,

NYILTTÉR.
Dr. Rosenberg Károly
köz- és váltó-ügyvéd
ügyvédi irodáját
Aradon, főter 17. sz.
(Reck ház 1. em.)
megnyitotta.
282—3.3
Hindy Árpád felelős; szerkesztő távollétében, a szerkesztésért felelős: **TÓRÓS TIVADAR.**

Alkalmos vásárlási-ideény.
PROBST KÁROLY ÉS TÁRSAI ARADON.

A n. é. közönséget tisztelettel tudositjuk, hogy az ideény előhaladtával július és augusztus hónapban rendkívül leszállítva árusítjuk következő cikkeinket:

- Divatkelméket méterenként 34 krtól.
- Fekete kelméket " 70 "
- Sima, csikos és fekete selymeket 1 frtől.
- Sima szines finom selymeket 1 frt 70 krtól.
- Öltözékre alkalmas atlasokat 65 "
- Külömböző szines foulardokat 90 "
- Francia Creton-, Battist-, Satinkat és Levantineket a legjobb minőségben, olcsó árakban.
- Napernyők igen jutányosan számíttatnak.

- DIVATOS FELÖLTŐK.**
Divatos női utcaizai öltözékek készen 18 forinttól.
Kitünő minőségű vászon, asztalnémű, úgyszintén valódi Schroll-féle chiffon eredeti gyári árjegyzék szerint.
Futó- és sofa-szőnyegek, fehér és szines függönyök meglepő előnyös árakban.
Női és férfi fehérneműek jó kivitelben.

A n. é. közönség becaes pártfogását kéri

Probst Károly és Társai.

Kelengyék minden árban és a legdúsabb kivitelben 4 hét alatt eszközöltetnek.

Női szabóságunkban megrendelések gyorsan és kitünően eszközöltetnek

Alkalmos vásárlási ideény.

292—1.2
Vagyongondnoki jóváhagyás mellett ajánlat utján eladó:
a pankotai fa rakodóban: 2000 darab faragott oszlop 10¹³—13¹⁵ cm² vastag 3—4^m hosszú.
Agrison: 800 akó 3—10 akós donga
18000 darab 2 akós donga
1700 " másodrendű vasuti talpfa
2000 " első rendű vasuti talpfa.
Ajánlatok f. é. július hó 28-ik napjáig fogadtatnak el. A részletes eladási feltételek alosírotnál megtekinthetők.
Pankotán 1889. évi jul. hó 4-én,
Rakusán Károly
arad. főerdész.

1538 889. tjkv. 296—1
Arveresi hirdetményi kivonat.
A borosjenői kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Pavlovits Constantin pankotai lakos végrehajtatva Gross Adolf Agrisi lakos végrehajtatás elleni 65 frt 82 kr. töke követelés iránti végrehajtatási ügyében az arveresi Gross Pal által az 1881. 60. t. cz. 187. § értelmében beadott utóajanlat alapján elrendelte, minek folytán ezen kir. bíróság területek fekvő az Agrisi községi 660 sz. tjkvben foglalt Gross Adolf tulajdonnal bejegyzett beltelkes háasra 1061 frtban megállapított kiküldési árban az 1889. július hó 15-dik napján d. e. 10 órakor Agris községhezjáról megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladottá fog.
Arveresi öröndékosok tartoznak az ingatlan becaarának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881 LX t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt J. M. Rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, azaz az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál öléges elhelyezéséről kiküldött szabályozott elismervényt átvezetgetni.
Borosjenő, 1889. június 3-án.
A borosjenői kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetmény.
A nagy-értőségű m. kir. honvédelmi miniszteriumnak 11230—1889 sz. a kelt m. körrendelete nyomán közhirre téteik, hogy a csász. és kir. hadapród-iskolákba a folyó évi szeptember hó 18-án kezdődő 1889—90. tanévre 510 növendék fog felvétetni.
A felvételt tárgyazó kérvények f. évi július hó 25-ig azon hadapród-iskola parancsnokságához küldendők be, a melybe a felvétel kérelmeztekik.
A pályázat részletes feltételei a városi levéltárban megtekinthetők.
Arad, 1889. évi június hó 2-án.
A városi tanács.

Singer A „NADOR”-szállodával szemben. Singer

Amerikai varrógépek, vasbútor és pénzszekrények gyári rakás.

SINGER L. S.
aradi kereskedő 1856 óta.

Valódi amerikai HOWE nevezetesen WHEELER & WILSON, SINGER s. k. varrógépek, saládák, szabók és cipészek részére. Mindennemű varrógépek javítás is esz közöltetik. Varrógépekhez szükséges kellek.

Azoknál ajánlom vasbútor gyár raktáromat nagy választékban

1371 1889. pm. sz.
Hirdetmény.
Arad sz. kir. város törvényhatóságának igazoló választmánya a törvényhatóság bizottság leg több adót fizető tagjai 1890 évre érvényes névjegységeinek összehajlítása céljából nyilvános üléseit f. évi július 15. és 16. napján d. e. 10—12 óráig, pedig 4—6 órakor a városház emeletén, a fő-egyetlen irodában tartja meg.

Ez azzal hozatik köz tudomásra, hogy a legtöbb adót fizetőeknek a városi adógyűjtemény által szerkesztett kimutatása f. é. július hó 6-tól 13-ig a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétek, melyet 4b. s megtekinthetők s ellene felszólalást tehetők.
Arad, 1889. június hó 26.
Salacz Gyula
kir. tanácsos polgármester